

Gode råd til forarbejdning og holdbarhed af rapsfrø

Både hammermølle, skivemølle og visse valsemøller kan formale de hårde rapsfrø – og holdbarheden er overraskende god.

Fodring med rapsfrø til danske malkekøer gavner både klimaet og potentielt også produktionen. Den øgede mængde fedt, som rapsfrø medfører i foderationen, har en hæmmende effekt på metanproduktionen i vommen. Desuden viser forsøg, at der typisk også ses en mindre stigning i mælkeydelsen.

Forarbejdning

Inden udfodring skal skallen på rapsfrøene brydes, så tilgængeligheden af det olierige indre gøres tilgængeligt for mikroberne i vommen. Test af forskellige formalingsmøller med forskellige indstillinger af afstande, tilførselshastigheder, soldstørrelser mm. viser, at både hammermølle, skivemølle og visse valsemøller kan formale rapsfrøene tilfredsstillende med optimerede indstillinger. Følgende formalingsmøller blev testet:

- Hammermølle fra SKIOLD (DM 6, 15 kW)
- Skivemølle fra SKIOLD (SK 5000, 15 kW)
- To valsemøller fra SKIOLD og en Murska valser (220 SM) importeret af Bulldog Agri ApS.

Testen viste, at der med følgende anbefalinger opnås en højst tilfredsstillende formaling af hele rapsfrø:

- Hammermølle: Maksimal sold-størrelse på 3 mm og lav hastighed
- Skivemølle: Afstand mellem skiverne på maksimalt 2 mm
- Valsemøller: Tæt sammenstilling af valsehjul.

Undersøgelsen viste ingen tilstopning af sold i hammermøllen ved brug af nogle få hundrede kg, men tidligere erfaringer indikerer, at tilstopning af sold kan forekomme med tiden, når større mængder er kørt igennem.

Holdbarhed

Holdbarheden af de formalede rapsfrø blev testet med tre forskellige tørstofprocenter i rapsfrøene. De blev enten opbevaret åbent eller ved en simuleret crimpning i form af tætsluttet ensilageplastik rundt om de formalede rapsfrø.

Løbende blev der analyseret for de gavnlige polyumættede fedtsyrer (PUFA) og E-vitamin, da et faldende indhold af disse vil være tegn på øget enzymaktivitet – et tegn på harskning.

Desuden blev det undersøgt, om de opbevarede rapsfrø ændrede udseende eller lugt over tid.

Efter måneders opbevaring var der:

- Ingen tegn på harskning
- Ingen ændring i udseende
- Ingen ændring i lugt.

Rapsfrø giver ingen problemer

Undersøgelsen tyder på, at rapsfrø fint kan formales og anvendes som fodermiddel.

En udførlig rapport af de udførte forsøg kan læses på landbrugsinfo.dk. Søg på *Forarbejdning og holdbarhed af rapsfrø*.

/ Ditte Haugaard Kalms, dihag@segas.dk

Efter 5 måneders åben opbevaring var der ingen ændring i de formalede rapsfrøes udseende eller lugt.
Foto: SEGES